

[Handelsministeren.]

ærede Medlem omtalte ogsaa et andet Tilfælde, hvor Staten havde tabt sine Penge ved at yde det paagældende Laan. Ja, det er muligt, at det er rigtigt for det Tilfældes Vedkommende, jeg ved det ikke. Jeg kan kun sige, at selvfølgelig foreligger der adskillige Eksempler paa, at Industriudvalget har indstillet og Ministeren givet Laan under forkerte Forudsætninger, og at Staten har tabt sine Penge, og jeg er rede til at give det Udvalg, der skal nedsættes, alle de Oplysninger derom, som paa nogen Maade kan tjene Udvalget, men jeg maa jo tro, at Rigsdagen paa Forhaand har været klar paa, at det Laanetilsagn, man har givet gennem Loven af 1928, maatte medføre nogen Risiko. Men nu hører man jo fra en Side: Udvalgene har været alt for karrige med at give Laan, og fra anden Side: Udvalgene har været alt for let-sindige. Det ærede Medlem Hr. Dam sagde, at disse Laan ydes af Embedsmænd, der ikke har fjerneste Forudsætninger for at bedømme, om de paagældende Virksomheder bør komme i Betragtning eller ikke. Ja, jeg ved nu ikke, hvilken Respekt det ærede Medlem har for Embedsmændene, men selv om den er yderst ringe, kan jeg trøste ham med, at det er ikke Embedsmænd alene, der her er bestemmende, der er ogsaa praktiske industridrivende og Haandværkere med i Bedømmelsen af de Forhold, her er Tale om. Jeg vil en Gang for alle fastslaa som min Erfaring, at de Udvalg, der har virket, baade Eksportkreditudvalget, Haandværkerudvalget og Industriudvalget, har gjort sig al mulig Umage for at dele Sol og Vind lige, for at administrere ud fra de Forudsætninger, som var givne ved Loven af 1929.

Jeg maa maaske ogsaa sige til det ærede Medlem og til andre ærede Medlemmer, at det er jo heller ikke ukendt, at Pengeinstitutter kommer ud for at tabe deres Penge, selv om de mener, at de nok saa forsigtigt har sat dem ud til industrielle eller andre Foretagender. Hvis man gennemgaar Bankernes Regnskaber fra de senere Aar — og man kan tage de sidste Aar med —, vil man se, at man stadig maa regne med betydelige Tab. Hvis nu Forholdet var det, at vi ingen Krise havde, at alt gik paa normal Maade, maatte Bankerne naturligvis overtage ogsaa den Risiko, som Staten nu har overtaget, men fordi Bankerne ikke har kunnet eller villet eller turdet, har Rigsdagen og Regeringen ment, at Staten maatte paatage sig denne Risiko for paa bedst mulig Maade at hjælpe os ud over

de Erhvervsvanskeligheder, vi var kommet ind i. Hvis man skulde gaa frem paa den Maade, som det ærede Medlem Hr. Dam mente man skulde, at man, hver Gang et Industri- eller Erhvervsforetagende kom i Vanskeligheder, skulde stikke det Retsstatspartiets Program ud og sige: Nu skal I se at faa Tingene til at gaa efter dette, saa tror jeg, det vilde se meget daarligt ud med Erhvervslivet her i Danmark. (*Trier*: Det vilde være nemt for Ministeren). Ja, for mig og andre Ministre vilde det være overordentlig nemt, men jeg tror ikke, dansk Erhvervsliv vilde kunne klare sig med det alene, tværtimod, det vilde snarere tjene til at forvirre Begreberne hos adskillige.

Det ærede Medlem Hr. Sneum ønskede, saa vidt jeg forstod ham, ligesom det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen, at man skulde opretholde de to Udvalg. (*Sneum*: Nej). Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen var i hvert Fald af den Opfattelse, at man skulde beholde begge Udvalg. Jeg har ment det praktisk at nøjes med eet Udvalg, men jeg kan allerede paa nærværende Tidspunkt sige til det ærede Medlem, at hvis det ikke er andet, der skiller os, bliver vi hurtigt enige, for det er jo en ren Hensigtsmæssighedsforanstaltning, her er Tale om. Bliver man enig om, at to Udvalg er bedre overfor det foreliggende Forhold end eet, ja, saa kan man tage to Udvalg, men jeg mener nu, at det, jeg har foreslaaet, er det rigtige.

Det ærede Medlem Hr. J. C. A. Larsen sagde, at han var ikke glad for de store Koncentrationer. Jeg kan i og for sig godt forstaa denne Udtalelse fra ham som Haandværkerrepræsentant, men jeg tror ikke paa Smaa-bedrifter, end ikke i vort Land, hvor man jo i Landbruget kan klare sig med de mindre Bedrifter. (*J. C. A. Larsen*: Det er trist). Det er trist, ja, men det er en Sag for sig. Her staar vi overfor den bitre Nød, den haarde Virkelighed, og jeg kan ikke bedømme Forholdene for vort Land anderledes, end at vi i Fremtiden aldeles afgjort er nødsaget til mere og mere at koncentrere os for at faa vore Industriprodukter ud paa Verdensmarkedet, men det kan efter de Erfaringer, der hidtil er gjort, kun gøres med Sikkerhed, naar vi har kraftige Virksomheder, der er i Stand til at eksportere paa en saadan Maade og være repræsenteret paa Pladserne paa en saadan Maade, at de, der modtager de danske Industriprodukter, har Tillid til, at Virksomhederne ikke blot bestaar i Dag, men ogsaa i Morgen, og at Virksomhederne er i Stand til at lægge de Reserverede ud i Depoterne, som er nødvendige. Men det formaar den lille Haand-